

strækkes indtil 200 sømil fra kysten. Derudover giver konventionen kyststaten suveræne rettigheder til udnyttelse og beskyttelse af de ikke-levende ressourcer, herunder olie og gas, som findes på og under havbunden på kontinentalsoklen, der ifølge konventionens definition kan strække sig længere end 200 sømil fra kysten, hvis den naturlige forlængelse af statens landterritorium ud til det punkt, hvor den dybe havbund begynder, er længere.

Vedrørende de ikke-levende ressourcer på og i den dybe havbund og dens undergrund, der ligger uden for grænserne for enkeltstaters jurisdiktion (Området), opstiller konventionen et internationalt regime for efterforskning og udvinding. Konventionen indeholder regler for private virksomheders adgang til den dybe havbund og dens undergrund og opretter en international organisation, Den Internationale Havbundsmyndighed, der administrerer aktiviteterne på Området. Afgørelsen af tvister vedrørende udnyttelsen den dybe havbund er henlagt til en særlig Afdeling for Havbundstvister under Den Internationale Havretsdomstol, der som nævnt i punkt 1 er oprettet med sæde i Hamborg, Tyskland.

Visse af Havretskonventionens bestemmelser vedrørende Den Internationale Havretsdomstols Afdeling for Havbundstvister kræver gennemførelse ved lov.

3. Havretsdomstolens Afdeling for Havbundstvister

Ikke-levende ressourcer på de dele af havbunden og dens undergrund, som ligger uden for grænserne for national jurisdiktion, det såkaldte Område, forvaltes som nævnt i punkt 2 af Den Internationale Havbundsmyndighed, der med hovedsæde i Kingston, Jamaica, blev oprettet til dette formål ved konventionens ikrafttræden i 1994.

Den Internationale Havbundsmyndighed kan tildele rettigheder til at efterforske og udvinde Områdets ressourcer. Det påhviler bl.a. Myndigheden at fastlægge regler, forskrifter og procedurer for efterforskning og udnyttelse af Områdets ressourcer og at føre tilsyn med, at konventionens bestemmelser og de fastlagte regler, forskrifter og procedurer overholdes. Aktiviteter i Området kan enten udføres af Myndighedens eget produktionsselskab eller af andre i association med Myndigheden. Det vil navnlig sige stater, statslige virksomheder eller fysiske eller juridiske personer under nærmere angivne betingelser, jf. Havretskonventionens artikel 153, stk. 2, litra b. Aktiviteterne skal udføres i overensstemmelse med en skriftlig arbejdsplan, der har form af en kontrakt mel-

lem Myndigheden og den omhandlede operatør, jf. artikel 153, stk. 3.

Den Internationale Havretsdomstols Afdeling for Havbundstvister har blandt andet til opgave at afgøre de eventuelle tvister, der kan opstå blandt kontraktsparter og andre i forbindelse med sådanne aktiviteter i Området, jf. konventionens artikel 187, litra c-e, der er medtaget som bilag til lovtæksten.

Disse afgørelser adskiller sig fra Afdelingens afgørelser i medfør af artikel 187, litra a, b og f, og fra Havretsdomstolens aktiviteter i øvrigt ved at angå tvister af privatretlig karakter frem for tvister af mellemstatslig karakter, og ved ikke kun at vedrøre stater, men også fysiske og juridiske personer, der sponsoreret af deres hjemstat agter at indgå eller har indgået kontrakt med Den Internationale Havbundsmyndighed om efterforskning og udnyttelse af de ikke-levende ressourcer på og under den dybe havbund.

Af samme grund bestemmes det i Statutten for Den Internationale Havretsdomstol, at Afdelingens afgørelser skal kunne håndhæves på de deltagende staters område, jf. Statutens artikel 39, der har følgende ordlyd:

”Afdelingens afgørelser skal kunne håndhæves på de deltagende staters territorium på samme måde, som domme eller kendelser afsagt af den højeste domstol i den deltagende stat, på hvis territorium der søges om håndhævelse.”

Havretsdomstolens Statut er medtaget som bilag til det forslag til folketingsbeslutning nr. B 75 om Danmarks ratifikation af Havretskonventionen mv., som udenrigsministeren har fremsat for Folketinget den 24. januar 2003.

Den kompetence, der i medfør af bestemmelserne i Havretskonventionens kapitel XI er tillagt Den Internationale Havretsdomstols Afdeling for Havbundstvister til at afgøre tvister af både mellemstatslig og privatretlig karakter vedrørende Området er eksklusiv og kan ikke fraviges af de deltagende stater.

Dette gælder, selv om Danmark i medfør af konventionens artikel 287, stk. 1, agter at afgive erklæring om, at bilæggelse af mellemstatslige tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af Havretskonventionen skal ske ved Den Internationale Domstol i Haag. Konventionens artikel 287, stk. 2, fastslår således udtrykkeligt, at en sådan erklæring ikke må berøre forpligtelsen til at acceptere den bindende enekompetence, som tilkommer Den Internationale Havretsdomstols Afdeling for Havbundstvister under konventionens kapitel XI vedrørende udnyttelse af den dybe havbund.